

مطالعه اثرات سائز و مدت زمان خواب میکروتیوبر روی تولید مینی تیوبر در سیب زمینی

احمد رضا بلندی^۱

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان

چکیده: در این تحقیق پتانسیل جوانه زنی و شاخصهای عملکرد میکروتیوبرهای حاصل از دو رقم سیب زمینی تجاری به نامهای آگریا و مارفونا که در شرایط *In Vitro* تولید گردیده بودند و دارای سه سائز

۲- Early Urbana -۳ Cal-J -۴ Paclobutrazol (pp333) -۵ Cycocel (ccc)

کوچکتر از ۵ میلیمتر، ۵ تا ۱۰ میلیمتر و بزرگتر از ۱۰ میلیمتر بودند و مدت زمان ۳ تا ۵ ماه دوره خواب را گذرانده بودند در شرایط گلخانه مورد مطالعه قرار گرفتند. آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با سه تکرار که هر تکرار شامل ۱۵ گلدان محتوی ۱/۳ خاک زراعی، ۱/۳ کود حیوانی و ۱/۳ خاک برگ بود اجرا گردید. درصد میکروتیوبرهایی که تولید جوانه نمودند بترتیب ۱۰ و ۲۰ روز پس از کشت یادداشت گردید. بیست و پنج روز پس از کشت درصد میکروتیوبرهایی که قادر به تولید جوانه نگردیدند و یا جوانه های آنها از بین رفته بود محاسبه گردید. مینی تیوبرها ۱۳۰ روز پس از کشت برداشت و وزن و تعداد آنها برای هر گیاه و همچنین میانگین وزن و قطر آنها برای هر تیمار اندازه گیری شد. نتایج آنالیز واریانس اختلاف معنی داری را بین ژنوتیپها، قطر میکروتیوبرها و دوره خواب آنها برای اکثر صفات مورد مطالعه نشان داد. میکروتیوبرهای رقم مارفونا با ۵۶/۳۷ درصد جوانه زنی عملکرد بهتری را نسبت به رقم آگریا (۴۸/۸۷) نشان دادند. بعلاوه میکروتیوبرهای با قطر بزرگتر از ۱۰ میلیمتر ۳/۸۷ برابر بیشتر از آنها با قطر کمتر از ۵ میلیمتر جوانه تولید نمودند. در رابطه با زمان خواب، در مراحل اولیه جوانه زنی میکروتیوبرهای با دوره خواب ۵ ماه نسبت به دو تیمار دیگر برتری معنی داری در سطح ۰/۰۵ نشان دادند. مقایسه تیمارهای مورد مطالعه از نظر صفات شاخص عملکرد برتری رقم آگریا را برای تمام صفات مورد مطالعه بجز تعداد غده در هر گیاه نسبت به رقم مارفونا نشان داد. بعلاوه اختلاف معنی داری در سطح ۰/۰۱ بین قطر میکروتیوبرها برای این صفات بدست آمد و میکروتیوبرهای با قطر بزرگتر شاخصهای عملکرد بهتری را تولید نمودند. برای صفت وزن غده تولید شده توسط هر گیاه، میکروتیوبرهایی که ۵ ماه دوره خواب را گذرانده بودند با ۴۱/۳۲ گرم مینی تیوبر برتری خود را نسبت به آنها با ۳ ماه دوره خواب نشان دادند (۳۶/۳۲ گرم). در این تحقیق اثر متقابل بین تیمارهای مختلف برای اکثر صفات مرتبط با شاخص عملکرد معنی دار بود.